

Selvitys osuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2020

Johdanto

Osuuskauppa Suur-Savo (jäljempänä ”osuuskauppa”) noudattaa osuuskuntalain ja muun lainsäädännön, osuuskaupan sääntöjen ja toimielinten hyväksymien työjärjestysten lisäksi Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa 1.1.2020 voimaan tulleita hallinnointikoodin suosituksia olennaisilta osin huomioiden kuluttajaosuuskunnan erityispiirteet.

Keskuskauppakamarin vuonna 2006 julkaiseman kannanoton mukaan omistuspohjaltaan laajojen, toiminnan laajuudelta huomattavien tai alueellisesti taikka valtakunnallisesti merkittävien yhteisöjen tulisi noudattaa hallinnointikoodia siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioon ottaen mahdollista ”noudata tai selitä” -periaatteen mukaisesti eli siten, että mahdollinen poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. Kannanoton mukaan tällaisia yhteisöjä ovat esimerkiksi laajasti omistetut osuuskunnat.

Selvityksen tavoitteena on lisätä osuuskaupan toiminnan läpinäkyvyyttä ja parantaa tiedonkulkua asiakasomistajille ja muille osuuskaupan sidosryhmille sekä siten lisätä kiinnostusta osuuskaupan toimintaa kohtaan.

Tämä selvitys on käsitelty osuuskaupan hallituksessa 17.2.2021.

Poikkeamat hallinnointikoodista

Hallinnointikoodi on pörssiyrityksille laadittu, ja sen suositukset täydentävät lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Se ei siten lähtökohtaisesti kaikilta osin sovellu osuuskaupan noudatettavaksi. Poikkeamat hallinnointikoodista perustuvat pitkälti siihen, että osuuskauppa on kuluttajaosuuskunta, joka eroaa olennaisesti listatuista ja muista osakeyhtiöistä. Lisäksi 1.1.2020 voimaan tulleen hallinnointikoodiuudistuksen taustalla on ollut keskeisesti koodin esipuheen mukaan osakkeenomistajien oikeudet -muutosdirektiivi (”Direktiivi”), jonka velvoitteet implementointiin osaksi kansalliseen lainsäädäntöön 10.6.2019, jota ei kuitenkaan sovelleta osuuskauppaan. Osuuskaupan sääntöjen mukaan jäsenenä voi olla vain luonnollisia henkilöitä ja kullakin jäsenellä voi olla vain yksi osuus. Osuuskaupan toiminnan tarkoitus on palvelujen ja etujen tuottaminen jäsenille eikä voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Toiminnan tarkoituksen toteuttamiseksi, ja jotta omistajaohjaus ja omistajien osallistuminen voi toteutua tehokkaasti ja kattavasti, osuuskaupalla on edustajisto ja hallintoneuvosto. Poikkeamalla muun muassa parannetaan edelleen viestintää ja päätöksentekoa osuuskaupan hallinnon kesken ja annetaan hallintoneuvoston sisältävän hallintorakenteen kautta jäsenistölle laajemmin vaikutusmahdollisuuksia osuuskaupan toimintaan.

Ottaen huomioon yllä todetun osuuskaupan olennaiset poikkeamat hallinnointikoodista ovat seuraavat:

- Osuuskaupassa on sääntöjen mukaan ns. kaksipuolainen hallintomalli, eli hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi osuuskaupalla on hallintoneuvosto.
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto valitsee hallituksen edellä tässä kohdassa mainituilla kaksipuolaiseen hallintomalliin liittyvillä perusteilla.
- Sääntöjen mukaan edustajisto valitsee hallintoneuvoston jäsenet kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain hallintoneuvoston jäsenistä on

erovuorossa noin yksi kolmasosa. Kolmen kalenterivuoden toimikausi on perusteltua jatkuvuuden turvaamiseksi hallintoneuvoston työssä.

- Sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana. Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa.
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen sijaan toimitusjohtajan palkkiosta. Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, sillä hallintoneuvosto myös valitsee toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana.
- Osuuskaupalla on palkitsemispolitiikka, mutta sen sisältö poikkeaa hallinnointikoodissa tarkoitetun Pörssiyhtiölainsäädännön edellyttämästä palkitsemispolitiikasta. Sääntöjen mukaan edustajisto valitsee kevätkokouksessa nimeämisvaliokunnan valmistelemaan sekä edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteita ja määrää ja syyskokouksessa päättää edustajiston jäsenten, hallintoneuvoston puheenjohtajien ja jäsenten palkkioista. Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää toimitusjohtajan palkkauksen perusteista ja hallintoneuvoston puheenjohtaja sopii yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti. Osuuskaupan palkitsemisraportointi ei täysin vastaa palkitsemisraportointia, jota arvopaperimarkkinalaki ja valtiovarainministeriön asetus osakkeen liikkeeseenlaskijan palkitsemispolitiikasta ja palkitsemisraportista ("Pörssiyhtiölainsäädäntö") edellyttää pörssiyhtiöiltä.

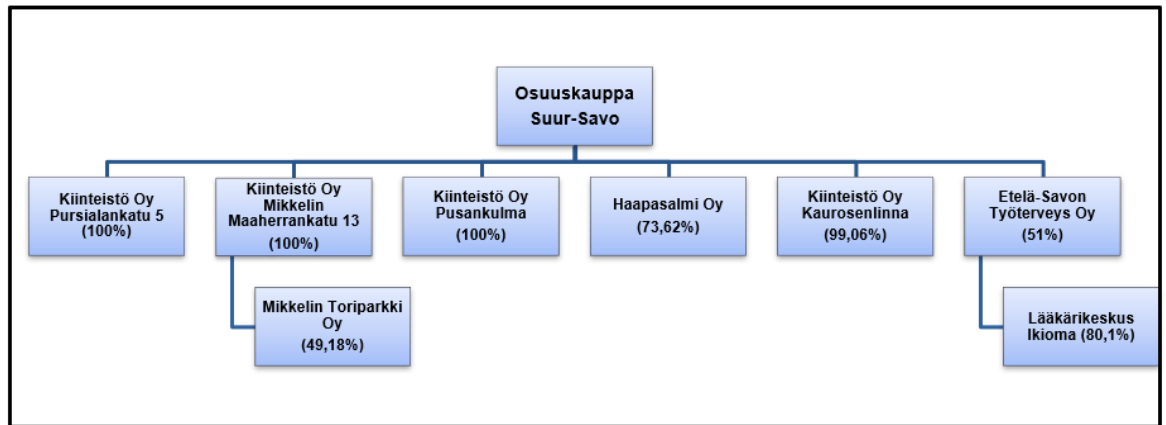
Osuuskauppa ja S-ryhmä

Osuuskauppa on S-ryhmään kuuluva alueosuuskauppa. Osuuskaupan omistavat sen 71 370 jäsentä, joita osuuskaupan sääntöjen mukaan kutsutaan asiakasomistajiksi tai omistajiksi.

S-ryhmä on yritysryhmä, jonka muodostavat osuuskaupat ja niiden omistama Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (SOK) sekä näiden tytäryhtiöt. S-ryhmän tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita ja vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä.

Osuuskaupan tehtävänä on sääntöjensä mukaan liiketoimintaa harjoittamalla tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen ja näin edistää jäsentensä taloudellista hyvinvointia. Osuuskaupan liiketoiminta-alueet ovat päivittäis- ja käyttötavarakauppa, liikennemyymälä- ja polttonestekauppa, autokauppa, matkailu- ja ravitsemiskauppa sekä terveystaloiden tuottaminen.

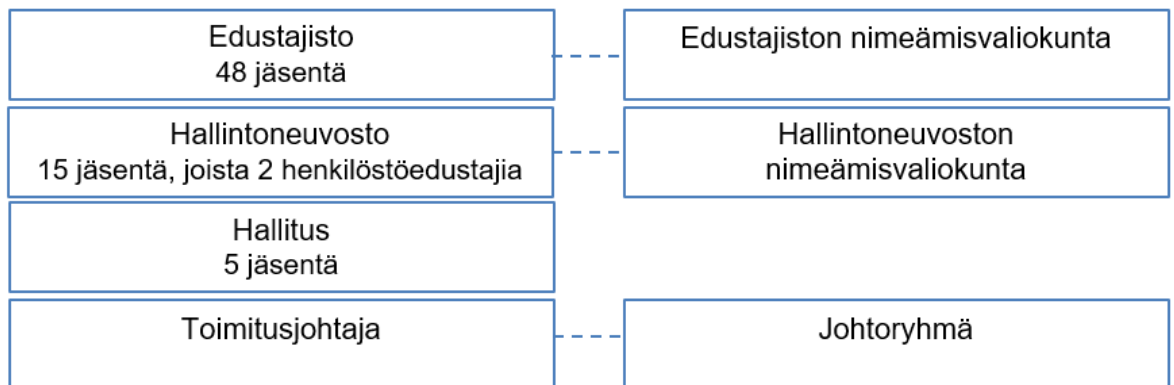
Osuuskauppakonserniin kuuluvat emo-osuuskunta Osuuskauppa Suur-Savo ja konserniin kuuluvat tytäryhtiöt. Osuuskaupan konsernirakenne on esitetty alla:

Osuuskauppa hyödyntää liiketoiminnassaan S-ryhmän yhteisiä ketjuohjausorganisaatioita. Liiketoiminta-alue- ja palvelutoimintokohtaiset ketjuohjausorganisaatiot johtavat ja koordinoivat S-ryhmän ketjutoimintaa SOK:n hallituksen valvonnassa. S-ryhmä-tasoisista päätöksentekoa varten SOK:n johtajiston tueksi on muodostettu johtamisen tukiryhmät. Liiketoiminnan ja palvelutoimintojen tukiryhmät koostuvat pääsääntöisesti osuuskauppojen toimitusjohtajasta ja johtoryhmän jäsenistä sekä SOK:n palveluksessa olevista johtajista. SOK:n kunkin vastualueen johtoryhmän jäsen päättää tukiryhmien kokoonpanosta ja saattaa ne vuosittain SOK:n hallituksen tiedoksi. Osuuskauppa osallistui v. 2020 Päivittäistavarakaupan tukiryhmän toimintaan. Toimitusjohtaja oli lisäksi mukana Inex Partners Oy:n ja S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:n hallituksissa.

Osuuskaupan hallintomalli

Osuuskaupan hallintomalli on hallinnointikoodista poiketen ns. kaksiportainen ja koostuu edustajiston lisäksi hallintoneuvostosta, hallituksesta ja toimitusjohtajasta alla olevassa kuvassa esitetyn mukaisesti. Yhtiön operatiivisessa johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä.

Edustajisto

Edustajisto käyttää osuuskuntalain mukaista omistajien päätösvaltaa osuuskaupassa. Sen toimivalta vastaa osakeyhtiön yhtiökokouksen toimivaltaa. Edustajisto mm. vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää vastuuvapauden osuuskaupan johdolle sekä valitsee hallintoneuvoston jäsenet. Edustajisto myös päättää sääntöjen muuttamisesta sekä mahdollisesta sulautumisesta ja jakautumisesta.

Lisäksi edustajiston keskeinen tehtävä on välittää osuuskaupan johdolle asiakasomistajien ideoita ja toiveita osuuskaupan palveluiden parantamiseksi. Se siis toimii myös keskustelufoorumina johdon ja asiakasomistajien välillä.

Vuonna 2020 edustajiston kevätkokous pidettiin 9.6. sekä syyskokous 17.11.

Edustajiston nimeämisvaliokunta

Edustajistolla on osuuskaupan säännöissä tarkoitettu nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien valintaa sekä edustajiston ja hallintoneuvoston jäsenten palkkioperusteita ja määrää.

Nimeämisvaliokuntaan kuuluu kahdeksan edustajiston jäsentä. Lisäksi jäsenenä on osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtajat. Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy, kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Vuoden 2020 edustajiston syyskokoukselle ehdotukset valmistellut nimeämisvaliokunta koostuu seuraavista jäsenistä:

Hallintoneuvoston puheenjohtajat:

- Martti Lokka, toimitusjohtaja, isännöitsijä, Mikkelin jäsenalue
- Annemaija Summanen, toimitusjohtaja, KTT, Savonlinnan jäsenalue

Edustajiston valitsemat jäsenet

- Sanna Kakriainen-Rouhiainen, asiakkuuspäällikkö, MMM, Juvan jäsenalue
- Virpi Kinnunen, suuhygienisti, Juvan jäsenalue
- Erkki Lappi, tuotekehitysjohtaja, hallituksen pj., Pieksämäen jäsenalue
- Jouni Matilainen, rikoskonstaapeli, eläkkeellä, Savonlinnan jäsenalue
- Anu Mikkanen, maa- ja metsätalousyrittäjä, Mikkelin jäsenalue
- Markku Nousiainen, levyseppähitsaaja, eläkkeellä, Savonlinnan jäsenalue
- Anu Rajasuo, lähihoitaja, Pieksämäen jäsenalue
- Satu Taavitsainen, toiminnanjohtaja, Mikkelin jäsenalue

Valiokunta päätti, että sen puheenjohtajana toimii Anu Rajasuo. Nimeämisvaliokunta kokoontui kerran ja esitteli 17.11.2020 ehdotuksensa hallintoneuvoston kokoonpanosta syyskokoukselle.

Hallintoneuvosto

Osuuskaupalla on sääntöjen mukaan hallintoneuvosto. Se kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kolme kertaa vuodessa.

Kokoonpano ja valinta

Hallintoneuvostoon kuului 15 jäsentä, joista edustajisto valitsee 13 jäsentä. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet on porrastettu jatkuvuuden turvaamiseksi niin, että vuosittain päättyy noin kolmasosan toimikausi.

Hallintoneuvoston monimuotoisuudesta on määrätty osuuskaupan säännöissä. Hallintoneuvostoon valitaan osuuskaupan jäseniä, joilla on riittävä hallinnollisten ja liiketaloudellisten asioiden tuntemus, ja jotka edustavat mahdollisimman monipuolisesti osuuskaupan jäsenistöä. Sääntöjen mukaan henkilöä ei voida valita

hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 68 vuotta.

Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee edustajiston syyskokoukselle ehdotuksen hallintoneuvoston kokoonpanoksi. Osuuskauppa myötävaikuttaa siihen, että hallintoneuvoston jäsenten monimuotoisuutta, mukaan lukien ikä- ja sukupuolijakauma, koskevat tavoitteet sisällytetään nimeämisvaliokunnan työjärjestykseen ja huomioidaan etsittäessä uusia hallintoneuvoston jäseniä.

Edustajiston valitsemien jäsenten lisäksi osuuskaupan säännöissä määrätään, että osuuskaupan henkilöstö valitsee henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain perusteella hallintoneuvostoon kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Henkilöstön edustajien toimikausi hallintoneuvostossa on [kolme] vuotta. Henkilöstöedustuksen tavoitteena on muun muassa tarjota henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa osuuskaupan organisaatioon, parantaa viestintää ja päätöksentekoa ja lisätä luottamusta johdon ja henkilöstön välillä. Henkilöstön edustajat eivät kuitenkaan osallistu sellaisten asioiden käsittelyyn, jotka koskevat yrityksen johdon valintaa, erottamista, johdon sopimusehtoja, henkilöstön työsuhteen ehtoja taikka työtaistelutoimenpiteitä.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja vähintään yhden varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan.

Tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa osuuskaupan hallintoa. Lisäksi hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät ovat:

- osuuskaupan strategian ja vuosittaisten taloudellisten kokonaistavoitteiden vahvistaminen
- osuuskaupan toiminnan huomattavasta supistamisesta tai laajentamisesta päättäminen sekä
- hallituksen ja toimitusjohtajan valinta.

Hallintoneuvosto saa toimitusjohtajalta ja hallitukselta säännöllisin väliajoin hallintoneuvoston tehtävien hoitamiseksi riittävät tiedot. Käytännössä tietojen antaminen tapahtuu vähintään kolme kertaa vuodessa pidettävien hallintoneuvoston kokousten yhteydessä. Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat oikeutettuja osallistumaan hallituksen kokouksiin.

Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta

Ottaen huomioon hallintoneuvoston sääntömääräiset tehtävät hallintoneuvosto päättää niitä koskevien valiokuntien perustamisesta. Hallintoneuvostolla on nimeämisvaliokunta, joka valmistelee hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan valintaa. Nimeämisvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä [kaksi] muuta hallintoneuvoston keskuudestaan vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Jäsenet valitaan hallintoneuvoston kokouksessa. Nimeämisvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallintoneuvoston varapuheenjohtaja. Hallintoneuvoston valintamenettely varmistaa omistajien vaikuttamismahdollisuudet hallituksen kokoonpanoon ja sitä kautta koko osuuskaupan toimintaan.

Nimeämisvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy, kun uusi nimeämisvaliokunta on nimetty.

Vuoden 2020 hallintoneuvostolle ehdotukset valmistellut nimeämisvaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä:

Hallintoneuvoston puheenjohtajat:

- Martti Lokka, toimitusjohtaja, isännöitsijä, Mikkeli
- Annemaija Summanen, toimitusjohtaja, KTT, Savonlinna

Jäsenet:

- Heikki Manninen, urakoitsija, maanviljelijä, Pieksämäki
- Kaarina Virta, terveydenhoitaja, Sulkava

Nimeämisvaliokunta kokoontui yhden kerran ja kaikki jäsenet osallistuivat kokoukseen. Valiokunta esitteli 17.12.2020 ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta ja toimitusjohtajasta hallintoneuvostolle.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallintoneuvoston kokousten johtamisen lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtäviä ovat mm.

- toimitusjohtajan hallinnollisena esimiehenä toimiminen
- hallintoneuvoston kokousten valmistelu yhdessä hallituksen kanssa.
- sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti.
- edustajiston kokousten koollekutsuminen hallintoneuvoston puolesta.

Vuosi 2020

Hallintoneuvostossa vuonna 2020 oli 15 jäsentä. Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2020 neljä kertaa.

Vuonna 2020 hallintoneuvoston jäseninä toimivat:

Lokka Martti	toimitusjohtaja, isännöitsijä	Mikkeli	pj
Summanen Annemaija	toimitusjohtaja, KTT	Savonlinna	vpj
Ervasti Kalle	asianajaja, varatuomari	Mikkeli	
Jääskeläinen Tuomas	liikennemyymäpäällikkö	Mikkeli	
Korhonen Juha	hallintopäällikkö	Pieksämäki	
Lindblom Merja	varaosamyyjä	Savonlinna	
Lipsanen Heino	liikuntaneuvos	Mikkeli	
Makkonen Mari	aluejohtaja	Savonlinna	
Manninen Heikki	urakoitsija, maanviljelijä	Pieksämäki	
Mikkonen Mika	tilintarkastaja, HM	Mikkeli	
Pulliainen Liisa	fysioterapeutti	Mikkeli	
Rouhiainen Jaakko	maanviljelijä	Juva	
Suomalainen Jukka	yrittäjä	Savonlinna	
Torikka Kirsi	TtM, päihdetyönjohtaja	Savonlinna	
Virta Kaarina	terveydenhoitaja	Sulkava	
Henkilöstön edustajien varajäsenet			
Puikkonen Sanna	myyntipäällikkö	Juva	
Päykkönen-Venäläinen Satu	tarjoilija	Mikkeli	

Hallintoneuvoston arvio jäsenten riippumattomuudesta

Henkilöstön edustajia lukuun ottamatta muut hallintoneuvoston jäsenet ovat hallintoneuvoston arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus, osuuskaupalla ei ole merkittäviä omistajia, joista hallintoneuvoston jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallitus

Kokoonpano ja valinta

Sääntöjen mukaan osuuskaupan hallituksen muodostavat puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ja 4-6 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenten valinnan valmistelutyön tekee hallintoneuvoston nimeämisvaliokunta. Valmistellessaan ehdotusta valiokunta arvioi hallituksen kokoa ja kokoonpanoa sekä hallituksen jäseniltä vaadittavia ominaisuuksia osuuskaupan nykyisten ja kehittyvien tarpeiden näkökulmasta. Valmistelutyön tavoitteena on varmistaa, että hallitus on riittävän monimuotoinen muun muassa sukupuoli- ja ikäjakaumaltaan ja että jäsenillä on toisiaan täydentävä kokemus ja monipuolinen osaaminen sekä pätevyys hallituksen tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen. Sääntöjen mukaan hallitukseen valittavalla tulee olla liiketaloudellisten ja hallinnollisten asioiden hyvä tuntemus. Hallituksen jäsenten tulee toimikauden alkaessa olla osuuskaupan jäseniä ja alle 68-vuotiaita.

Tehtävät

Hallituksen tehtävänä on hoitaa osuuskaupan asioita osuuskuntalain, osuuskaupan sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman työjärjestyksen sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Työjärjestyksen mukaisesti hallitus käsittelee ja päättää osuuskaupan kannalta taloudellisesti, liiketoiminnallisesti ja periaatteellisesti merkittävistä asioista. Hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat:

- operatiivisen liiketoiminnan johtaminen ja valvominen
- osuuskaupan strategian valmistelu ja strategiasta päättäminen
- osuuskaupan taloudellisten tavoitteista ja toimintasuunnitelmista päättäminen
- merkittävistä investoinneista päättäminen
- osuuskaupan konsernirakenteesta ja organisaatiosta päättäminen

Lisäksi hallitus päättää osuuskaupan jäseneksi hyväksymisestä, jäsenetujen periaatteista sekä jäsenten erottamisesta ja pitää osuuskaupan jäsenistä jäsenluetteloa.

Hallitus ei ole sen tehtävät ja kokoonpano huomioiden pitänyt tarpeellisena perustaa hallituksen päätettäviksi kuuluvia asioita valmistelevia valiokuntia. Sikäli kuin osuuskaupassa on katsottu tarpeelliseksi perustaa valiokuntia, ne on lähtökohtaisesti perustettu hallintoneuvoston alaisuuteen.

Vuosi 2020

Hallituksessa oli vuonna 2020 viisi jäsentä, joista 40 % oli naisia. Hallitus kokoontui 12 kertaa vuoden 2020 aikana. Jäsenet osallistuivat kokouksiin keskimäärin 100-prosenttisesti.

Vuonna 2020 hallituksen jäsenenä toimivat:

Hämäläinen Heikki (pj)	toimitusjohtaja	Mikkeli
Haapala Anu	tutkimusjohtaja, KT	Mikkeli
Koskinen Satu	toimitusjohtaja KTT	Joensuu
Nikkanen Kari	toimitusjohtaja	Mikkeli
Vainio Antti	asianajaja	Savonlinna

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallitus arvioi jäsentensä riippumattomuuden vuosittain. Hallituksen jäsen toimittaa riippumattomuuden arviointia varten tarpeelliset tiedot.

Hallituksen puheenjohtajana toimii sääntöjen mukaan osuuskaupan toimitusjohtaja. Kaikki muut hallituksen jäsenet ovat hallituksen arvion mukaan riippumattomia osuuskaupasta.

Koska osuuskaupan omistajilla on osuustoiminnan periaatteiden mukaisesti kullakin vain yksi osuus eikä osuuskaupassa ole muita osuuksia tai osakkeita, osuuskaupalla ei ole merkittäviä osuuden- tai osakkeenomistajia, joista hallituksen jäsenet voisivat olla riippuvaisia.

Hallituksen itsearviointi

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi toteutetaan yleensä itsearviointina, ja sen tulokset käydään läpi ja niistä keskustellaan tammikuun kokouksessa.

Tunnistetut kehityskohteet otetaan huomioon hallituksen tehtäviä suunniteltaessa ja hallintoneuvoston nimitysvaliokunta ottaa tulokset huomioon valmistellessaan ehdotustaan hallintoneuvostolle hallituksen kokoonpanoksi.

Toimitusjohtaja

Osuuskaupalla on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on hoitaa osuuskaupan juoksevaa hallintoa lain ja sääntöjen sekä toimielinten päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että osuuskaupan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan toimii hallintoneuvoston valitsema henkilö.

Toimitusjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Tämä hallinnointikoodista poikkeava käytäntö on perusteltua, koska osuuskaupalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajalla on säännöissä määritellyjä valvontaan liittyviä erityistehtäviä. Hallintoneuvosto nimittää toimitusjohtajan ja hyväksyy toimitusjohtajasopimuksen ehdot. Hallinnointikoodista poiketen, koska toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana, toimitusjohtajan nimittää hallituksen sijaan hallintoneuvosto. Osuuskaupan toimitusjohtaja on Heikki Hämäläinen. Toimitusjohtajan sijainen oli 31.12.2020 saakka liro Siponen ja vuoden 2021 alusta Ari Miettinen.

Johtoryhmä

Johtoryhmän, joka ei ole osuuskaupan toimielin, tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa osuuskaupan operatiivisessa johtamisessa ja valmistella hallitukselle annettavia esityksiä. Näitä esityksiä ovat mm. osuuskaupan liiketoimintastrategiat, tavoitetasot, toimintasuunnitelmat ja budjetit sekä merkittävät investointi- ja realisointihankkeet. Johtoryhmällä ei ole lakiin tai osuuskaupan sääntöihin perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa kuukaudessa.

Vuonna 2020 johtoryhmään kuuluivat:

Heikki Hämäläinen	toimitusjohtaja	Mikkeli
Iiro Siponen	marketkaupan johtaja	Mikkeli
Kai Nurmi	marja-kaupan toimialajohtaja	Mikkeli
Ilkka Häkkänen	autokaupan johtaja	Mikkeli
Ari Miettinen	talousjohtaja	Mikkeli
Tuula Lyytikäinen	henkilöstöpäällikkö	Mikkeli
Marja-Leena Koukonen	asiakkuuspäällikkö	Mikkeli

Tytäryhtiöt

Tytäryhtiön hallitus valitsee osuuskaupan hallituksen hyväksymän toimitusjohtajan tytäryhtiölle. Tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan osuuskaupan johtoryhmästä. Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden toimitusjohtajat eivät pääsääntöisesti kuulu tytäryhtiön hallitukseen.

Tytäryhtiöiden toimintaa ohjataan osuuskaupan konserniperiaatteiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan, että osuuskaupan toiminta on tehokasta, sen taloudelliset ja muut tiedot ovat luotettavia ja että osuuskauppa noudattaa soveltuvia säännöksiä ja toimintaperiaatteita. Sisäinen valvonta koostuu riskienhallinnasta, talousvalvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta sekä niistä tukevista politiikoista.

Osuuskaupan sisäisen valvonnan toimintaperiaatteissa määritellään osuuskaupassa ja sen tytäryhtiöissä sovellettava sisäisen valvonnan prosessi. Sisäisen valvonnan prosessi sisältää valvonnan tavoitteen asettamisen, valvonnan suunnittelun ja toteutuksen, toiminnan tehokkuuden testauksen, seurannan ja jatkuvan kehittämisen ja raportoinnin. Osuuskaupan hallituksen vastuulla on varmistaa, että osuuskauppa on määritellyt sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Osuuskaupan hallitus vastaa sisäisen valvontajärjestelmän ja riskienhallintajärjestelmien seurannasta. Sisäinen tarkastus avustaa hallitusta sen seurantavelvollisuuden täyttämässä varmistamalla, että osuuskaupakonsernin valvontatoimenpiteet on suunniteltu ja otettu käyttöön asianmukaisesti.

Toimitusjohtaja, toimialojen ja liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden hallitukset toimitusjohtajineen suorittavat liiketoiminnan ohjausta ja valvontaa päivittäisessä toiminnassa omalla vastuualueellaan.

Riskienhallinta

Osuuskaupan riskienhallinnan tärkein tavoite on tunnistaa ja hallita osuuskauppakonsernin strategian toteuttamiseen ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit.

Hallitus vahvistaa ja määrittelee osuuskauppakonsernin riskienhallintaperiaatteet ja valvoo riskienhallinnan tehokkuutta. Riskienhallinta on hallituksen valvonnassa integroitu osaksi johtamisprosessia. Osuuskaupan strategiapäivityksen yhteydessä kartoitetaan liiketoiminnan riskejä toimialoittain ja arvioidaan niitä riskin merkittävyyden sekä todennäköisyyden perusteella.

Sisäinen tarkastus

Osuuskaupan hallituksella on vastuu osuuskaupan hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä kirjanpidon ja varainhoidon luotettavuudesta sekä riskienhallinnasta.

Osuuskaupassa on sisäinen tarkastaja, joka suorittaa sisäiseen tarkastukseen liittyviä tehtäviä. Sisäinen tarkastaja toimii toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle. Hallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja toimintasuunnitelman.

Tilintarkastus

Osuuskaupan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastavat yksi tai kaksi tilintarkastajaa, joista yhden tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja, ja tarvittaessa yksi tai kaksi varatilintarkastajaa. Edustajisto valitsee tilintarkastajat. Edustajiston nimeämisvaliokunta valmistelee tilintarkastajien valintaa.

Vuonna 2020 Osuuskauppa Suur-Savon tilintarkastajana jatkoi PricewaterhouseCooper Oy (PwC) -tilintarkastusyhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana Seija Komulainen, KHT ja toisena tilintarkastajana HJL Tilintarkastajapalvelut Oy -tilintarkastusyhteisö, päävastuullisena tilintarkastajana Harri Jylhä, KHT.

Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilintarkastajille maksettiin vuonna 2020 tilintarkastuspalkkioita 58.756 euroa ja muusta konsultoinnista yhteensä 16.176 euroa. Näistä palkkioista 33.140 euroa oli emoyhtiön tilintarkastuspalkkioita ja 16.176 euroa palkkioita emoyhtiöltä muusta konsultoinnista.

Lähipiiriliiketoimet

Osuuskaupassa arvioidaan ja seurataan lähipiirin kanssa tehtäviä liiketoimia. Osuuskuntalaki ei määrittele pörssiosuuskuntia lukuun ottamatta lähipiiriä. Hallinnointikoodin mukainen lähipiiri määräytyy kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IAS 24) mukaisesti, mutta se perustuu pörssiyrityksiä pakottavaan säännökseen. Osuuskauppa määrittelee lähipiirin rakenteensa kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen erityisesti huomioon lähipiiritoimia koskevan suosituksen tarkoituksen ja ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon

hallinnointikoodin mukaisen lähipiirin. Siihen kuuluvat muun muassa kaikki konserniyhtiöt, hallituksen, hallintoneuvoston ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Mahdolliset eturistiriidat otetaan huomioon päätöksenteossa ja hallinnointikoodin mukaisesti kukin konserniyhtiö ylläpitää luetteloita sen lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. Osuuskaupalla ei ole ollut osuuskaupan kannalta olennaisia hallinnointikoodin mukaisia lähipiiriliiketoimia, jotka poikkeaisivat osuuskaupan tavanomaisesta liiketoiminnasta tai jotka olisi tehty muutoin kuin tavanomaisin markkinaehdoin.

Taloudellinen raportointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän kattavalla taloudellisten tunnuslukujen ja ennusteiden raportoinnilla. Sisäisen raportoinnin lisäksi osuuskauppa julkistaa säännöllisesti tiedot taloudellisesta tilanteesta ja liikevaihdon kehityksestä.

Osuuskauppa julkistaa tilinpäätöksensä helmikuussa ja alkuvuoden toimintaa koskevan katsauksensa kesän jälkeen syyskuussa.

Muu tiedottaminen

Osuuskaupan viestinnästä vastaava yksikkö huolehtii siitä, että asiakasomistajien ja muiden asiakkaiden sekä sidosryhmien käytössä on riittävästi oikeaa tietoa osuuskaupasta ja sen toiminnasta.

Tietoa on saatavilla osuuskaupan internetsivuilla osoitteessa www.suursavo.fi sekä pyydettyäessä myös kirjallisesti. Koko S-ryhmän tiedot ovat osoitteessa www.s-kanava.fi.

Toimielinten palkitsemispolitiikka

Johdanto

Hallinnointikoodissa tarkoitettu palkitsemispolitiikka on lakiin perustuva pakollinen velvoite pörssiyhtiöille. Sen johdosta tämä Osuuskaupan palkitsemispolitiikka ei täysin vastaa palkitsemispolitiikkaa, jota arvopaperimarkkinalaki ja valtiovarainministeriön asetus osakkeen liikkeeseenlaskijan palkitsemispolitiikasta ja palkitsemisraportista edellyttää pörssiyhtiöiltä. Osuuskauppa on kuitenkin pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan laatimaan sen, ottaen huomioon kuitenkin sen säännöt ja niiden mukaisen menettelyn päätöksentekoprosesseineen koskien palkitsemista.

Palkitsemisen päätöksentekoprosessi

Edustajisto päättää vuosittain syyskokouksessa edustajiston jäsenten ja hallintoneuvoston puheenjohtajien ja jäsenten palkkioista. Päätöksenteko tapahtuu vuosittain edustajiston kevätkokouksessa valittavan edustajiston nimeämisvaliokunnan valmistelusta. Hallintoneuvoston palkkioista päätetään SOK:n hallintoneuvoston palkitsemisvaliokunnan antaman palkkiosuosituksen pohjalta.

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkioista ja toimitusjohtajan palkkauksen perusteet. Hallituksen jäsenten palkkiot päätetään S-ryhmässä tehdyn tehtävän vaativuusarvioinnin ja SOK:n palkitsemisvaliokunnan antaman

suosituksen pohjalta. Hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtävänä on sopia yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti. SOK:n hallintoneuvosto palkitsemisvaliokunnan esityksestä antaa suosituksia toimitusjohtajan tulospalkitsemisen perusteista.

Hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan palkkiot maksetaan rahakorvauksina tai luontoisetuina. Osuuskaupan toimitusjohtajaa lukuun ottamatta hallituksen jäsenet eivät kuulu osuuskaupan muiden palkitsemis- tai eläkejärjestelmien piiriin.

Toimitusjohtajan palkitseminen

Toimitusjohtajan kiinteitä palkitsemisen osia ovat kuukausipalkka, sekä hänelle maksettavat luontaisedut.

Muuttuvat palkanosat eli lyhyen ja pitkän aikavälin kannustimet ovat olennainen osa toimitusjohtajan palkitsemista

Lyhyen aikavälin kannustimen arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan osalta kolmen kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa. Kannustepalkkio maksetaan kolmen kuukauden kuluttua arviointijakson päättymisestä ja edellyttäen että palvelussuhde on maksuhetkellä voimassa.

Pitkän aikavälin kannustimen arviointijakso on kolme vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla toimitusjohtajan yhdeksän kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa. Kannustepalkkio maksetaan erissä kolmen seuraavan vuoden aikana.

Toimitusjohtajan tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallintoneuvostossa. Hallintoneuvosto seuraa tulos- ja kannustepalkkioiden toteumaa. Perusteina voivat olla mm. tulos, osuuskaupan vastuullisuus, prosessien tehokkuus, asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys, jotka edistävät osuuskaupan toiminnan tarkoituksen toteutumista. Palkkiomittareita, joiden avulla seurataan suoritusperusteiden täyttymistä, on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista. Osuuskauppa on ottanut huomioon SOK:n palkitsemisvaliokunnan valmistelemat ja SOK:n hallintoneuvoston päättämät tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmäsuositukset.

Johtoryhmän palkitseminen

Johtoryhmän jäsenet kuuluvat lyhyen aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on yksi vuosi ja kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta kahden ja puolen kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa. Kannustepalkkio maksetaan kolmen kuukauden kuluttua arviointijakson päättymisestä edellyttäen, että palvelussuhde on maksuhetkellä voimassa.

Johtoryhmän toimialajohtajat kuuluvat lisäksi pitkän aikavälin kannustepalkkiojärjestelmään, jonka arviointijakso on kolme vuotta ja sitä koskevan kannustepalkkion enimmäismäärä voi olla kunkin johtoryhmän jäsenen osalta 7,5 kuukauden kiinteää palkkaa vastaava summa. Kannustepalkkio maksetaan erissä kolmen seuraavan vuoden aikana.

Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta johtoryhmän tulos- ja kannustepalkkioperusteet hyväksytään hallituksessa. Hallitus seuraa tulos- ja kannustepalkkioiden toteumaa. Perusteina voivat olla mm. tulos, prosessien tehokkuus sekä asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys, jotka edistävät osuuskaupan toiminnan tarkoituksen toteutumista. Palkkiomittareita on asetettu sekä osuuskaupan että koko S-ryhmän näkökulmista. Osuuskauppa on ottanut huomioon SOK:n palkitsemisvaliokunnan valmistelemat ja SOK:n hallintoneuvoston päättämät tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmäsuositukset.

Vuonna 2020 toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle maksettiin palkkaa ja tulospalkkioita 1.273.794 euroa. Tässä summassa ovat mukana myös luontoisedut.

Toimielinten palkitsemisraportti 2020

Edustajisto

Edustajiston jäsenten palkkion on 210 euroa kultakin kokoukselta. Edustajiston nimeämisvaliokunnan jäsenille maksettiin 200 euron palkkio kokoukselta.

Edustajiston jäsenille maksettiin palkkioita vuonna 2020 yhteensä 41.330 euroa.

Tehtävän hoitamiseen liittyvät toteutuneet matkakulut korvataan osuuskaupan matkustussäännön ja edustajiston hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkion on 1.440 euroa vuonna 2020 ja varapuheenjohtajan kuukausipalkkion 760 euroa sekä jäsenten kokouspalkkion 210 euroa. Hallintoneuvoston nimeämisvaliokunnan jäsenille maksettiin 200 euron palkkio kokoukselta.

Hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita vuonna 2020 yhteensä 51.370 euroa.

Hallintoneuvoston jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön ja edustajiston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Hallintoneuvoston jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä osuuskaupan henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.

Hallitus

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkiot vuosittain. Hallituksen jäsenten kokouspalkkio on 400 euroa vuonna 2020. Lisäksi hallituksen jäsenille päätettiin maksaa 760 euron suuruinen kuukausikorvaus. Hallituksen puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ei saa erillistä korvausta hallitustyöskentelystä. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta kukaan hallituksen jäsenistä ei ole työ- eikä toimisuhteessa osuuskauppaan.

Hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita vuonna 2020 yhteensä 53.760 euroa.

Hallituksen jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön ja hallintoneuvoston hyväksymien periaatteiden mukaisesti.

Hallituksen jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä osuuskaupan henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.